

Сумська міська рада
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
майдан Незалежності, 2, м. Суми, 40030, тел.(факс) +38(0542) 700-568,
E-mail: rada@smr.gov.ua

10.10.2017 № 636/1
від _____

на 636 зал
від 29.09.17

Депутату Сумської міської ради
VII скликання
Фірсовій Ользі Василівні

Сумській міській раді

Шановна Ольга Василівно!

На виконання рішення Сумської міської ради від 27 вересня 2017 року № 2469-МР «Про депутатський запит депутата Сумської міської ради Фірсової О.В. щодо надання відповідей на рішення Сумської міської ради, якими приймалися звернення до Кабінету міністрів України стосовно підвищення тарифу на газ» за вих. №46 від 15.09.2017 надаємо копії відповідей на 15 сторінках.

Секретар Сумської міської ради

Божко Н.Г.: 700-615
Коваленко

Handwritten signature

А.В. Баранов

Handwritten signature

*Баранов Я.В.
Курба О.З.
До Розгляду
с.ф.об.18*

УКРАЇНА

*Тришко И.П.
до відома депутата с.ф.об.18*

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)

Дани

16.06.17

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

29.05.2017

№ 5760/16.1/7-17

Сумська міська рада

на №

майдан Незалежності, 2,
м. Суми, 40030

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула лист Сумської міської ради Сумської області від 06.04.2017 № 746/03.02.02-17, надісланий листами Адміністрації Президента України від 25.04.2017 №04-01/1312 та Секретаріату Секретаріату Кабінетів Міністрів України від 28.04.2017 № 14518/2/1-17 в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» (далі - Закон) до компетенції Регулятора на ринку природного газу належить, зокрема встановлення тарифів на послуги транспортування та розподілу природного газу та відповідно до статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» до повноважень НКРЕКП належить, зокрема встановлення тарифів на товари (послуги) суб'єктів природних монополій.

При цьому, згідно з частиною другою статті 12 Закону, постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлені між постачальниками та споживачем, крім випадків, передбачених Законом.

Тому, у зв'язку з прийняттям Закону, з 01 жовтня 2015 року НКРЕКП не має повноважень щодо встановлення цін на природний газ для споживачів України, зокрема, для побутових споживачів та виробників теплової енергії.

При цьому, Закон прийнято на виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, та спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики.

Разом з цим, Законом передбачено здійснення оплати вартості послуг транспортування та розподілу природного газу як плати за потужність об'єкта споживача.

Сумська міська рада
Квиток № 400/01-13
19 - 06 2017

Виконавчий комітет
Сумської міської ради
№ 17

*Взято на рах. СТР
Від обл. ад. із № 1765-МР
19.06.17*

визначено, що розрахунки споживача за договором розподілу природного газу здійснюється за тарифом, встановленим Регулятором для відповідного оператора газорозподільних систем (далі – Оператор ГРМ), виходячи з величини приєднаної потужності об'єкта споживача.

При цьому, відповідно до абзацу четвертого пункту 3 частини 6 статті 4 Закону будь-які платежі, пов'язані з доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи (у тому числі тарифи на послуги транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу та послуги установки LNG), розраховуються незалежно від фізичного шляху слідування природного газу.

Таким чином, забезпечення потужності, право користування якою оператор газотранспортної системи та оператор газорозподільної системи може надати замовникам, зокрема побутовим споживачам (населенню), з гарантією реалізації такого права не залежить від фактичних обсягів споживання природного газу та від фізичного шляху слідування природного газу.

Разом з цим, з 01 квітня 2017 року набрали чинності тарифи на послуги розподілу природного газу для газорозподільних підприємств, розраховані на основі приєднаної потужності, встановлені постановами НКРЕКП.

Зазначені тарифи були розраховані на основі Методики визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу, затвердженої постановою НКРЕКП від 25.02.2016 № 236 (зі змінами) (далі - Методика). Дана Методика розроблена з урахуванням досвіду країн ЄС та передбачає соціальний захист побутових споживачів для полегшення їх адаптації до нових умов на ринку природного газу.

Методику було розміщено на офіційному веб-сайті НКРЕКП (<http://www.nerc.gov.ua/>), відповідно у розділі «Документи/Постанови/2016».

Слід зазначити, що обґрунтування до рішення про встановлення тарифів на послуги транспортування природного газу для споживачів України для точок входу і точок виходу для ПАТ «Укртрансгаз» та тарифів на послуги розподілу природного газу для газорозподільних підприємств також було розміщено на офіційному веб-сайті НКРЕКП (http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Materialy_zasidan/2017/berezen/28.03.2017/p14_28-03-17.pdf).

Встановлення тарифів на основі нової методології як плати за потужність та відокремлення вартості послуг від вартості газу як товару передбачає відхід від застарілої системи встановлення загального тарифу, та надає ряд переваг для кінцевого споживача:

- споживач може вільно обирати постачальника газу;

- внаслідок конкуренції на ринку постачання ціна на газ (товар) зменшиться;

- нарахування за послуги буде рівномірним;

- прозорість формування платежів за газ як товар та послуг розподілу природного газу;

- розмір плати за користування газовою інфраструктурою визначається залежно від встановленого тарифу та встановлених газових приладів і лічильника, які наявні у споживача;

- підвищення рівня безпеки газопостачання;

- контроль за наданням якісних послуг.

Варто зазначити, що з урахуванням вимог законодавства, вартість послуг транспортування природного газу включена до тарифу на послуги розподілу природного газу.

Одночасно зазначаємо, що стара неефективна методологія тарифоутворення не в повній мірі відображала характер та суть надання послуг транспортування та розподілу природного газу, оскільки витрати на забезпечення надійної та безпечної експлуатації газорозподільної системи, а саме обслуговування та підтримки технічного стану пристроїв, установок, мереж, а також системних об'єктів згідно з вимогами законодавства, підтримання необхідного тиску в трубопроводах, забезпечення постійних чергувань команд технічної допомоги, витрати на оплату праці працівників підприємств, в тому числі диспетчерів, слюсарів та контролерів, та інші витрати не залежать від обсягів розподілу природного газу.

При такому механізмі оплати послуг розподілу природного газу виникала сезонність отримання Операторами ГРМ тарифної виручки, так як влітку обсяги споживання природного газу значно менші порівняно з зимовим періодом.

Таким чином, механізм введення плати за потужність дозволяє забезпечити рівномірне надходження коштів за послуги Оператора ГРМ, у тому числі в літній період, що є найбільш сприятливим для забезпечення стабільної роботи, обслуговування трубопроводів, проведення профілактичних та ремонтних робіт, та рівномірну оплату вартості послуг споживачем.

При цьому, важливо зазначити, що «плата за потужність» та «плата за підключення» (або «плата за приєднання») є різними та не пов'язаними між собою платежами, які сплачуються за надання різних послуг

Варто відмітити, що плата за потужність, яка оплачується споживачем, до свого складу включає:

податок на додану вартість, встановлений Податковим кодексом України;

вартість послуг Оператора ГТС (ПАТ «Укртрансгаз») в точках виходу, яка сформована відповідно до Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання, затвердженої постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2517, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за №1388/27833, виходячи з необхідних витрат на обслуговування 38 046 км мереж ГТС, 72 компресорних станцій, 110 компресорних цехів, 702 газоперекачувальних агрегатів, 1455 газорозподільних станцій тощо, зусиллями 21 тисячі працівників;

витрати Операторів ГРМ, пов'язані із забезпеченням надійної та безпечної експлуатації газорозподільної системи України: понад 274 441 км мереж ГРМ, 52 213 газових регуляторних пунктів/шафових газових регуляторних пунктів, 46 863 систем електрохімзахисту, обслуговування і підтримки технічного стану інших пристроїв, установок, мереж, а також системних об'єктів згідно з вимогами законодавства підтримання необхідного тиску в трубопроводах, запобігання можливим витокам газу та недопущення аварійних ситуацій зусиллями 53 тис. працівників тощо.

Відповідно до пункту 2 глави 2 розділу I Кодексу ГРМ Оператор ГРМ відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання у належному стані та розвиток (будівництво) газорозподільної системи, яка на законних підставах

перебуває у його власності чи користуванні, належну організацію та виконання розподілу природного газу.

При старій системі оплати споживачами за послуги розподілу та транспортування природного газу (доставки) лєвова частка оплати припадала на споживачів, що споживали великі обсяги природного газу. Таким чином, такими споживачами фактично сплачувалась частка вартості послуг за споживачів, що споживали менший обсяг природного газу.

Крім того, споживачі, які приєднані до газової труби, але не використовували природний газ, відповідно не сплачували і вартість обслуговування мережі, забезпеченого тиску та потужності, за них це сплачували інші споживачі.

При цьому, при новій системі оплати споживачами за послуги розподілу та транспортування природного газу, як плати за потужність, відбувається рівномірний та справедливий розподіл оплати за надані послуги, а саме за право користування потужністю споживачами сплачується пропорційно забезпеченій потужності, відповідно до типорозміру встановленого лічильника газу.

Одночасно зазначаємо, що споживачі природного газу у разі виявлення потреби зменшення приєднаної потужності можуть у зручний і доступний спосіб зменшити типорозмір вже встановленого лічильника шляхом внесення відповідних змін до проектної документації.

Положення Кодексу ГРМ містять гнучкі та диференційовані підходи у вирішенні питання визначення типорозміру лічильника природного газу, встановленого у споживача, та жодним чином не встановлюють виключного права операторів газорозподільних систем на вибір типорозміру лічильника.

Так, відповідно до пункту 5 глави 1 розділу V Кодексу ГРМ при письмовому зверненні споживача про зменшення приєднаної (дозволеної) потужності його об'єкта, визначеної в технічних умовах приєднання та/або проектній документації, в установленому законодавством порядку вносяться відповідні зміни до технічних умов приєднання та/або проектної документації, які погоджуються з Оператором ГРМ. У такому разі змінюються (зменшуються) типорозмір (номінальна потужність) комерційного вузла обліку в точці вимірювання та приєднана потужність об'єкта споживача, а Оператор ГРМ коригує дані технічної потужності та вільної потужності для забезпечення нових приєднань (резерву потужності) на відповідній ГРП згідно з вимогами розділу VII Кодексу. При цьому заходи із заміни комерційного вузла обліку газу забезпечуються Оператором ГРМ за рахунок споживача у строк, що не повинен перевищувати три календарних місяці з дати компенсації споживачем затрат Оператора ГРМ на заміну комерційного вузла обліку газу.

При цьому, забороняється демонтаж комерційного вузла обліку без одночасного встановлення іншого комерційного вузла обліку зі зменшеним типорозміром.

Якщо Оператор ГРМ у визначений строк не здійснив заміну комерційного вузла обліку газу, розрахунок споживача за послуги розподілу природного газу з дати прострочення заміни комерційного вузла обліку газу здійснюється, виходячи з приєднаної потужності, як для типорозміру комерційного вузла обліку газу, який мав бути встановлений.

Після встановлення тарифів, розрахованих на основі приєднаної потужності відповідно до законодавства, що було логічним продовженням загальної реформи

ринку природного газу, до НКРЕКП одночасно звернулись споживачі, Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман та Президент України Петро Порошенко щодо призупинення дії рішень НКРЕКП щодо встановлення тарифів на послуги розподілу природного газу з метою забезпечення додаткового захисту споживачів.

Тому на відкритому засіданні 10.04.2017 прийнято постанову НКРЕКП №494 «Про скасування деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» щодо скасування попередніх рішень про встановлення тарифів на послуги транспортування та розподілу природного газу як плати за потужність.

Слід додати, що питання нарахування пільг та субсидій не відноситься до компетенції НКРЕКП. Повідомляємо, що Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 26.04.2017 № 300, якою внесено зміни до постанов КМУ від 21.10.1998 № 848, від 06.08.2014 № 409 та від 23.08.2016 № 524, що стосуються порядку надання субсидій. Відповідно до зазначених змін субсидія поширюється і на послуги транспортування та розподілу природного газу.

Частиною третьою розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» передбачено, що до Голови та членів Регулятора, які перебувають на посаді станом на день набрання чинності зазначеним Законом, Президентом України застосовується ротація, згідно з якою члени Регулятора підлягають звільненню у такі строки:

три члени Комісії - не пізніше 6 місяців з дня набрання чинності цим Законом;

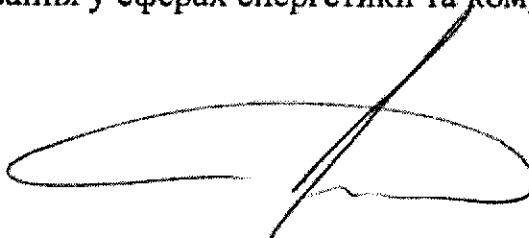
два члени Комісії - не пізніше 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом;

два члени Комісії - не пізніше 18 місяців з дня набрання чинності цим Законом.

Відповідний план ротації з поіменним списком затверджується Президентом України.

При цьому, повідомляємо, що Указом Президента України від 23 березня 2017 року № 78/2017 затверджено план ротації Голови та членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Голова НКРЕКП

Д. Вовк

*Тарашов А.В.
Григоренко О.В.
До
Відомості
14.03.17*

*✓ Бошко И.І.
До відомості деп.
корпусу
№ 0317*

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА
ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

(Міненерговугілля України)

01601, м.Київ, вул. Хрещатик, 30, тел.: 206-38-44, 206-38-45, ф.: 531-31-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, Код ЄПІОУ 37471933

№ _____ На № _____ від _____

Сумська міська рада
№ 547/01-13
22.03.2017

Про застосування граничної норми
споживання природного газу

На виконання доручень Кабінету Міністрів України від 17.01.2017 № 1522/1/1-17 та від 13.02.2017 № 1522/3/1-17 до листа Комітету Верховної ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки від 06.02.2017 № 04-26/24-58 Міністерство енергетики та вугільної промисловості України розглянуло звернення Сумської міської ради від 10.01.2017 № 48/03.02.02-17 щодо застосування ПАТ «Сумигаз» граничної норми споживання газу до мешканців м. Суми у разі відмови від встановлення загальнобудинкових лічильників газу і в межах повноважень повідомляє.

Відповідно до положень статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 1 Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» визначено термін «лічильник газу» як «засіб вимірювальної техніки, який використовується для вимірювання, запам'ятовування та відображення об'єму газу, що проходить через нього». Таким чином, під терміном «лічильник газу» розуміються як загальнобудинкові вузли обліку, так й індивідуальні газові лічильники.

Правові засади функціонування ринку природного газу України визначені Законом України «Про ринок природного газу» від 09.04.2015 №329-VIII (далі – Закон).

Пунктом 1 статті 4 Закону визначено, що державне регулювання ринку природного газу здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.

Пунктом 32 статті 1 Закону визначено, що Регулятором є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Принягідно інформуємо, що Міністерство енергетики та вугільної промисловості України відповідно до Положення, затвердженого Указом Президента України від 06.04.2011 за № 382, не має функцій контролюючого органу, не уповноважене визначати правомірність дій суб'єктів господарювання та не має важелів впливу на них.

192443

Заступник Міністра

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
№04/31-1885 від 02.03.2017

Сумська міська рада
Вхід. № 547/01-13
15.03.2017

А. Корзун

*Відомості ка. рещ. СМР № 174
Від 22.03.17*

Листочина 594-59-15

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

30.12.2016

№ 14267/16.11/4-16

на №

Сумська міська рада

майдан Незалежності, буд.2,
м. Суми, 40030

Национальная комиссия, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула звернення Сумської міської ради від 14.11.2016 № 2857/03.02.08-17, надіслане листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 09.12.2016 № 42248/5/1-16, щодо встановлення будинкових лічильників газу та, у межах своєї компетенції, повідомляє наступне.

Особливості встановлення лічильників газу споживачам визначаються Законом України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» (далі – Закон).

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади забезпечення всіх категорій споживачів вузлами обліку природного газу з метою запровадження повного комерційного (приладового) обліку природного газу та здійснення контролю за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані забезпечити встановлення лічильників газу для населення, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема, тільки для приготування їжі – до 1 січня 2018 року.

У разі невідновлення населенню у строки, зазначені у статті 6 Закону, лічильників газу з виши суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, припинення розподілу природного газу таким споживачам забороняється, а його облік до моменту встановлення лічильників газу здійснюється за нормами споживання, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Разом з тим, згідно з частиною першою статті 5 Закону, у разі відмови населення від встановлення суб'єктами господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, лічильників газу розподіл природного газу припиняється населенню, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема, тільки для приготування їжі – з 1 січня 2018 року.

Враховуючи вищезазначене, суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані в термін до 01.01.2018 для зазначеної групи населення забезпечити встановлення лічильників газу (індивідуальний або загальнобудинковий), що забезпечить 100% облік спожитого природного газу населенням.

Варто зазначити, що відповідно до статей 3 та 4 Закону фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок:

Відновить на міс. СМР
Від 02.11.16р. № 1352-МР
(Надіслано на е-маї
23.01.17 (СМР))

Сумської міської ради	
№ 48/01-13	
16.01	2017

Сумської міської ради	
№ 10 80 2857/03.02.08-17	
01	17

коштів відповідного бюджету;
інших джерел, не заборонених законодавством.

Виконавцями робіт із встановлення вузлів обліку природного газу є суб'єкти господарювання, що:

здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;

отримали відповідні дозволи для виконання робіт із встановлення вузлів обліку природного газу.

Таким чином, побутовий споживач може встановити лічильник газу за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі, за власні кошти або за рахунок коштів, зокрема, місцевого бюджету, при цьому, роботи з встановлення вузлів обліку природного газу відносяться до конкурентного ринку та можуть виконуватися будь-якими суб'єктами господарювання, які мають відповідний дозвіл на виконання цих робіт.

Окремо повідомляємо, що відповідно до положень статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення. Таким чином, встановлення індивідуальних лічильників газу може здійснюватись за рахунок коштів місцевого бюджету. При цьому, питання фінансування з місцевого бюджету належить до компетенції відповідних місцевих рад.

На сьогодні фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок коштів газорозподільних підприємств, що передбачені в структурі тарифу на послуги розподілу природного газу, а не за рахунок виділених бюджетних коштів на встановлення індивідуальних лічильників газу.

Слід зазначити, що тарифи на послуги розподілу являються одними із складових кінцевих цін на природний газ, від яких значною мірою залежить величина роздрібних цін для населення та кінцеві ціни на природний газ для промислових споживачів, споживачів бюджетної сфери та підприємств комунальної теплоенергетики.

Враховуючи зазначене, з метою недопущення зростання тарифів на розподіл природного газу, ліцензіатами з 01.10.2015 проводяться заходи щодо забезпечення споживачів обліком природного газу, зокрема в частині запровадження масштабного встановлення будинкового обліку природного газу, що в середньому розрахунково потребує в 5 разів менше коштів.

Тому, ПАТ «Сумигаз» було розроблено та подано на затвердження НКРЕКП План розвитку газорозподільної системи ПАТ «Сумигаз» на 2016-2025 роки. Постановою НКРЕКП від 31.03.2016 № 549 затверджено План розвитку газорозподільної системи ПАТ «Сумигаз» на 2016-2025 роки та джерела його фінансування по розділах.

У I розділі Плану розвитку на 2016-2025 роки (Інвестиційна програма ПАТ «Сумигаз» на 2016 рік), ознайомитись з яким Ви маєте можливість на офіційному сайті ПАТ «Сумигаз», передбачено, з урахуванням технічних та економічних чинників, встановлення будинкових та індивідуальних вузлів обліку природного газу.

Щодо обліку газу, що споживається населенням, повідомляємо, що на сьогодні, залишається без обліку категорія споживачів (населення), які використовують природний газ тільки для приготування їжі.

Основні проблемні питання щодо запровадження індивідуального обліку у абонентів (населення) тільки з газовою плитою, а саме:

висока загальна вартість встановлення індивідуального обліку (більше 4,6 млрд грн);

великі терміни встановлення індивідуального обліку – більше 10 років (при встановленні по 280 тис. лічильників газу в рік наявними на сьогодні бригадами);

Закон України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» – зобов'язує забезпечити 100% облік до 01.01.2018 – 2 роки (необхідно буде встановити по 1 млн. 400 тис. лічильників на рік та передбачити додатково в тарифах по 2 млрд. грн на рік).

Вигодами від запровадження будинкового обліку газу у населення вбачається:

будинковим обліком пропонується оснастити будинки із загальною кількістю абонентів близько 2,3 млн. абонентів (82 % абонентів без обліку);

вартість обліку менша в 5 раз (економія більше 3 млрд грн);
вартість на 1 абонента близько 345 грн, замість 1700 грн при індивідуальному обліку;
термін встановлення менший в 10 разів (з урахуванням орієнтовного кінцевого терміну встановлення 100% будинкового обліку там, де це економічно ефективно до кінця 2016 року);

виконується пункт 6 Протоколу засідання міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості за спожиті електроенергію та природний газ від 2 вересня 2015 року;

виконуються вимоги Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Додатково повідомляємо, що відповідно до Тимчасового положення про порядок проведення розрахунків за надання населенню послуг з газопостачання в умовах використання загальнобудинкового вузла обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2002 № 620 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 46 (далі – Тимчасове положення) визначається порядок проведення розрахунків між постачальниками, операторами газорозподільних систем та споживачами природного газу у разі використання загальнобудинкових вузлів обліку природного газу, які складаються, зокрема, з лічильника природного газу та засобу дистанційної передачі даних, а також забезпечується можливість обліку усього відпущеного природного газу в багатоквартирних будинках, заощадження коштів необхідних для забезпечення населення, яке проживає в багатоквартирних будинках, лічильниками природного газу та як наслідок зменшення фінансового навантаження на тариф газорозподільних підприємств.

Згідно з положеннями Тимчасового положення, власник (власники) будинку (будинків) (квартир), особа, відповідальна за експлуатацію будинку (будинків) (далі – експлуатаційна організація), балансоутримувач будинку (будинків) тощо та оператор газорозподільної системи зобов'язані врегулювати між собою договірні відносини щодо зняття показань будинкового вузла обліку та лічильників газу, установлених у квартирі (далі – квартирні лічильники газу) (за їх наявності), а також забезпечення можливості проведення монтажу, збереження та здійснення експлуатації будинкового вузла обліку. У разі неврегулювання зазначених питань газопостачання такому будинку, групі будинків, групі споживачів може бути припинено відповідно до законодавства.

Згідно з пунктом 5 Тимчасового положення, обсяги спожитого мешканцями будинку (будинків) природного газу, обладнаного будинковим вузлом обліку, визначаються:

1) у будинках, де не встановлено квартирних лічильників газу, – за показаннями будинкового вузла обліку з подальшим розподілом обсягів спожитого газу між споживачами пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у квартирі або іншому ізольованому житловому приміщенні;

2) у будинках, де крім будинкового вузла обліку частково встановлено квартирні лічильники газу:

для споживачів, що мають квартирні лічильники газу, – за показаннями таких лічильників;

для споживачів, що не мають квартирних лічильників газу, – за показаннями будинкового вузла обліку, з яких виключаються сумарні показання квартирних лічильників газу, встановлених у цієї групи споживачів, з подальшим розподілом такої різниці оператором газорозподільної системи між споживачами, які не мають квартирних лічильників газу, пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у квартирі або іншому ізольованому житловому приміщенні.

Кількість осіб у квартирі, іншому ізольованому житловому приміщенні для проведення розрахунку та розподілення спожитих обсягів газу визначається відповідно до кількості зареєстрованих осіб. Інформація про зміну їх кількості подається побутовими споживачами оператору газорозподільної системи до 25 числа місяця, що передує розрахунковому. Відповідальність за своєчасність та достовірність поданої інформації несе побутовий споживач, що її подає. У разі подання такої інформації із запізненням – вона враховується в наступному розрахунковому періоді без перерахунку минулих періодів.

За відсутності зареєстрованих у квартирі, іншому ізольованому житловому приміщенні осіб та відомостей щодо офіційного припинення газопостачання на квартиру (будинки) облік спожитого газу здійснюється з розрахунку на одну особу.

Слід зазначити, згідно з частиною першою статті 41 Закону України «Про ринок природного газу» НКРЕКП затверджує кодекс газорозподільних систем. Оператор газорозподільної системи розміщує кодекс газорозподільних систем на своєму веб-сайті.

Кодекс газорозподільних систем визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також визначає правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

Згідно з пунктом 1 глави 5 розділу IX Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс), за ініціативи балансоутримувача (управителя) або Оператора газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ) та за їх рахунок в багатоквартирному будинку (гуртожитку) або на групу будинків (гуртожитків), мешканці яких в повному обсязі чи частково розраховуються за нормами споживання, або для цілей складання загального балансу споживання природного газу може бути організований та встановлений загальнобудинковий вузол обліку природного газу.

Таким чином, за ініціативи Оператора ГРМ та за його рахунок в багатоквартирному будинку (гуртожитку) або на групу будинків (гуртожитків), мешканці яких в повному обсязі чи частково розраховуються за нормами споживання, або для цілей складання загального балансу споживання природного газу може бути організований та встановлений загальнобудинковий вузол обліку природного газу.

Разом з тим, згідно з положеннями пункту 3 глави 4 розділу IX Кодексу якщо побутовий споживач за договором розподілу природного газу не забезпечений лічильником газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу по об'єкту побутового споживача за відповідний календарний місяць визначається за нормами споживання.

Якщо побутовий споживач, який не забезпечений лічильником газу (індивідуальним або загальнобудинковим), відмовляється від його встановлення за рахунок Оператора ГРМ (що підтверджується актом про порушення, складеним відповідно до вимог глави 5 розділу XI цього Кодексу), фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу (алокція) по побутовому споживачу за відповідний календарний місяць визначається за граничними об'ємами споживання природного газу населенням, визначеними у додатку 10 до цього Кодексу.

Так, згідно з положеннями додатку 10 до Кодексу, граничний обсяг споживання на 1 людину на місяць залежить від типу та комбінації обладнання і на сьогодні становить:

9,8 м³ за наявності плити газової та централізованого гарячого водопостачання;

18,3 м³ за наявності плити газової у разі відсутності централізованого гарячого водопостачання та газового водонагрівача;

23,6 м³ за наявності плити газової та водонагрівача.

Згідно з положеннями пункту 4 глави 7 розділу VI Кодексу ГРМ одним з випадків коли Оператор ГРМ має право припинити/обмежити газопостачання на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) є відмова споживача від встановлення лічильника газу, що здійснюється за ініціативи та за кошти Оператора ГРМ, з урахуванням Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Слід зазначити, що згідно з пунктом 4 глави 5 розділу XI Кодексу, у разі відмови споживача (несанкціонованого споживача) від підписання акта про порушення він вважається дійсним, якщо його підписали:

або більше одного представника Оператора ГРМ, а відмова споживача (несанкціонованого споживача) від підпису акта про порушення підтверджується відеозйомкою;

або представник Оператора ГРМ та одна незаінтересована особа (представника власника/користувача, на території чи об'єкті якого сталося порушення, або органу місцевого самоврядування) за умови посвідчення цієї особи.

Акт про порушення щодо відмови побутового споживача (фізичної особи) в доступі до власного об'єкта вважається дійсним, якщо його підписали представник Оператора ГРМ та одна незаінтересована особа (представник житлово-експлуатаційної організації, балансоутримувач або управитель будинку, виборна особа будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення або представник органу місцевого самоврядування) за умови посвідчення їх осіб.

У разі відмови споживача (несанкціонованого споживача) від підписання акта про порушення про це робиться відмітка в обох примірниках акта про порушення, один з яких надсилається споживачу (несанкціонованому споживачу) рекомендованим поштовим відправленням.

Таким чином, мешканці, що не мають квартирних лічильників газу, багатоквартирного будинку, обладнаного будинковим вузлом обліку, не мають права розраховуватися за спожитий природний газ за нормами споживання, встановленими постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 203.

Балансоутримувач (управитель) не може відмовити Оператору ГРМ в організації та встановленні загальнобудинкового вузла обліку природного газу, якщо ці заходи здійснюються за рахунок Оператора ГРМ.

У разі відмови побутового споживача від встановлення за рахунок і за ініціативою Оператора ГРМ загальнобудинкового або індивідуального вузла обліку природного газу Оператор ГРМ, відповідно до вимог абзацу сьомого пункту 3 глави 4 розділу IX Кодексу ГРМ, визначає режим нарахування об'ємів природного газу побутовому споживачу, що проживає у такому будинку і не забезпечений індивідуальним лічильником природного газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу (алокція) по такому споживачу за граничними об'ємами споживання природного газу населенням, визначеними у додатку 10 до Кодексу ГРМ, але виключно за умови наявності акта про порушення, складеного відповідно до вимог глави 5 розділу XI Кодексу ГРМ.

У зв'язку із зазначеним Комісія наполегливо рекомендує Сумській міській раді опрацювати можливість запровадження програми забезпечення індивідуальними лічильниками природного газу соціально незахищених верств населення у Сумській області за рахунок Сумської міської ради та провести роз'яснювальну роботу з населенням щодо необхідності обліку природного газу, як будинковими, так й індивідуальними лічильниками газу.

З повагою
В.о. Голови НКРЕКП

Р. Машляківський

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

26.01.2017. № 863/16.1.17.17
на № _____

Сумська міська рада
майдан Незалежності, 2, м. Суми, 40030

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула звернення Сумської міської ради від 10.01.2017 № 48/03.02.02-17, надіслане безпосередньо до НКРЕКП, та листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 17.01.2017 № 1522/1/1-17, та в межах компетенції повідомляє наступне.

Особливості встановлення лічильників газу споживачам визначаються Законом України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» (далі – Закон).

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади забезпечення всіх категорій споживачів вузлами обліку природного газу з метою запровадження повного комерційного (приладового) обліку природного газу та здійснення контролю за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані забезпечити встановлення лічильників газу для населення, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема, тільки для приготування їжі – до 1 січня 2018 року.

У разі невиконання населенню у строки, зазначені у частині першій статті 6 Закону, лічильників газу з вини суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, припинення розподілу природного газу таким споживачам забороняється, а його облік до моменту встановлення лічильників газу здійснюється за нормами споживання, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Разом з тим, згідно з частиною першою статті 5 Закону, у разі відмови населення від встановлення суб'єктами господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, лічильників газу розподіл природного газу припиняється населенню, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема, тільки для приготування їжі – з 1 січня 2018 року.

Враховуючи вищезазначене, суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані в термін до 01.01.2018 для зазначеної групи населення забезпечити встановлення лічильників газу (індивідуальний або загальнобудинковий), що забезпечить 100% облік спожитого природного газу населенням.

Щодо обліку газу, що споживається населенням, повідомляємо, що на сьогодні, залишається без обліку категорія споживачів (населення), які використовують природний газ тільки для приготування їжі.

Основні проблемні питання щодо запровадження індивідуального обліку у абонентів (населення) тільки з газовою плитою, а саме:

висока загальна вартість встановлення індивідуального обліку (більше 4,6 млрд грн);

великі терміни встановлення індивідуального обліку – більше 10 років (при встановленні по 280 тис. лічильників газу в рік наявними на сьогодні бригадами);

Закон України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» – зобов'язує забезпечити 100% облік до 01.01.2018 – 2 роки (необхідно буде встановити по 1 млн. 400 тис. лічильників на рік та передбачити додатково в тарифах по 2 млрд. грн на рік).

Вигодами від запровадження будинкового обліку газу у населення вбачається:
будинковим обліком пропонується оснастити будинки із загальною кількістю абонентів близько 2,3 млн. абонентів (82 % абонентів без обліку);
вартість обліку менша в 5 раз (економія більше 3 млрд грн);
вартість на 1 абонента близько 345 грн, замість 1700 грн при індивідуальному обліку;

термін встановлення менший в 10 разів (з урахуванням орієнтовного кінцевого терміну встановлення 100% будинкового обліку там, де це економічно ефективно до кінця 2016 року);

виконуються вимоги Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Враховуючи зазначене, з метою недопущення зростання тарифів на розподіл природного газу, ліцензіатами з 01.10.2015 провадяться заходи щодо забезпечення споживачів обліком природного газу, зокрема в частині запровадження масштабно встановлення будинкового обліку природного газу, що в середньому розрахунково потребує в 5 разів менше коштів.

Загальна планована сума програми встановлення будинкових лічильників газу в період з 01.10.2015 по 31.12.2016 всього становить по Україні близько 776 млн грн, що в результаті 100% її виконання забезпечить облік близько 2,3 млн абонентів (населення), що використовують газ тільки для приготування їжі (тільки газова плита).

Крім цього, загальна планована сума фінансування встановлення індивідуальних лічильників на 2016 рік близько 460 млн. грн, що надасть можливість також забезпечити оснащення індивідуальними лічильниками населення в кількості близько 270 тис абонентів, там де не заплановано ліцензіатами встановлення будинкових лічильників газу.

Варто зазначити, що відповідно до статей 3 та 4 Закону фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок:

коштів суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;

коштів відповідного бюджету;

інших джерел, не заборонених законодавством.

Таким чином, побутовий споживач може встановити лічильник газу за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі, за власні кошти або за рахунок коштів, зокрема, місцевого бюджету, при цьому, роботи з встановлення вузлів обліку природного газу відносяться до конкурентного ринку та можуть виконуватися будь-якими суб'єктами господарювання, які мають відповідний дозвіл на виконання цих робіт.

Виконавцями робіт із встановлення вузлів обліку природного газу є суб'єкти господарювання, що:

здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;

отримали відповідні дозволи для виконання робіт із встановлення вузлів обліку природного газу.

На сьогодні, джерелами фінансування не виступають кошти жодного бюджету, а роботи зі встановлення лічильників газу для населення фінансуються за рахунок коштів газорозподільних підприємств.

Тому, ПАТ «Сумигаз» було розроблено та подано на затвердження НКРЕКП План розвитку газорозподільної системи ПАТ «Сумигаз» на 2016-2025 роки. Постановою НКРЕКП від 31.03.2016 № 549 (зі змінами) затверджено План розвитку газорозподільної системи ПАТ «Сумигаз» на 2016-2025 роки та джерела його фінансування по розділах.

У I розділі Плану розвитку на 2016-2025 роки (Інвестиційна програма ПАТ «Сумигаз» на 2016 рік), ознайомитись з яким Ви маєте можливість на офіційному сайті ПАТ «Сумигаз», передбачено, з урахуванням технічних та економічних чинників, встановлення як будинкових, так і індивідуальних вузлів обліку природного газу.

Окремо повідомляємо, що відповідно до положень статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення. Таким чином, встановлення індивідуальних лічильників газу може здійснюватись за рахунок коштів місцевого бюджету. При цьому, питання фінансування з місцевого бюджету належить до компетенції відповідних місцевих рад.

Тому НКРЕКП наполегливо рекомендує опрацювати можливість запровадження програми забезпечення індивідуальними лічильниками природного газу соціально незахищених верств населення в м. Суми за рахунок бюджету міської ради та провести роз'яснювальну роботу з населенням щодо необхідності обліку природного газу, як будинковими, так й індивідуальними лічильниками газу.

Відповідно до Тимчасового положення про порядок проведення розрахунків за надання населенню послуг з газопостачання в умовах використання загальнобудинкового вузла обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2002 р. № 620 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 46) (далі – Тимчасове положення) визначається порядок проведення розрахунків між постачальниками, операторами газорозподільних систем та споживачами природного газу у разі використання загальнобудинкових вузлів обліку природного газу, які складаються, зокрема, з лічильника природного газу та засобу дистанційної передачі даних, а також забезпечується можливість обліку усього відпущеного природного газу в багатоквартирних будинках, заощадження коштів необхідних для забезпечення населення, яке проживає в багатоквартирних будинках, лічильниками природного газу та як наслідок зменшення фінансового навантаження на тариф газорозподільних підприємств.

Згідно з положеннями Тимчасового положення, власник (власники) будинку (будинків) (квартир), особа, відповідальна за експлуатацію будинку (будинків) (далі – експлуатаційна організація), балансоутримувач будинку (будинків) тощо та оператор газорозподільної системи зобов'язані врегулювати між собою договірні відносини щодо зняття показань будинкового вузла обліку та лічильників газу, установлених у квартирі (далі - квартирні лічильники газу) (за їх наявності), а також забезпечення можливості проведення монтажу, збереження та здійснення експлуатації будинкового вузла обліку. У разі нерегулювання зазначених питань газопостачання такому будинку, групі будинків, групі споживачів може бути припинено відповідно до законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що 27.11.2015 набрав чинності Кодекс газорозподільних систем, затверджений постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс ГРМ).

Згідно з положеннями глави I розділу X Кодексу ГРМ приладовий облік природного газу в ГРМ організовується та здійснюється з метою отримання та реєстрації за допомогою комерційного вузла обліку газу (далі – ВОГ) інформації про об'єми передачі (розподілу, споживання) природного газу в точках вимірювання та подальшого її використання при забезпеченні комерційного обліку природного газу між суб'єктами ринку природного газу.

Передача (розподіл, споживання) природного газу до/з газорозподільної системи здійснюється за умови наявності комерційного вузла обліку природного газу.

Для визначення об'єму спожитого (розподіленого) природного газу по об'єкту споживача використовуються дані комерційного вузла обліку Оператора ГРМ. У разі відсутності комерційного ВОГ у Оператора ГРМ використовуються дані комерційного ВОГ споживача. Споживач не може відмовитись від встановлення комерційного ВОГ

з ініціативи та за кошти Оператора ГРМ. В іншому випадку розподіл природного газу такому споживачу припиняється в порядку, визначеному розділом VI Кодексу ГРМ.

При цьому, відповідно до положень глави 4 розділу IX Кодексу ГРМ для визначення фактичного об'єму споживання (розподілу/постачання) природного газу приймаються дані лічильника газу Оператора ГРМ.

У разі відсутності лічильника газу в Оператора ГРМ приймаються дані лічильника газу побутового споживача. При цьому Оператор ГРМ має право протягом експлуатації лічильника газу та відповідно до вимог Кодексу ГРМ здійснювати контрольне зняття показань засобу вимірювальної техніки (далі – ЗВТ) (лічильника газу) для контролю та перевірки його показань.

Якщо побутовий споживач за договором розподілу природного газу не забезпечений лічильником газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу по об'єкту побутового споживача за відповідний календарний місяць визначається за нормами споживання.

Якщо побутовий споживач, який не забезпечений лічильником газу, відмовляється від його встановлення за рахунок Оператора ГРМ (що підтверджується актом про порушення, складеним відповідно до вимог глави 5 розділу XI Кодексу ГРМ), фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу по побутовому споживачу за відповідний календарний місяць визначається за граничними об'ємами споживання природного газу населенням, визначеними у додатку 10 до Кодексу ГРМ.

Період, за який по об'єкту побутового споживача визначається об'єм та обсяг спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу, є календарний місяць.

Згідно з положеннями пункту 1 глави 7 розділу VI Кодексу ГРМ одним з випадків коли Оператор ГРМ має право припинити/обмежити газопостачання на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) є відмова споживача від встановлення лічильника газу, що здійснюється за ініціативи та за кошти Оператора ГРМ, з урахуванням Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Таким чином, на думку НКРЕКП, у разі відмови споживача від встановлення за рахунок і за ініціативою Оператора ГРМ загальнобудинкового або індивідуального вузла обліку природного газу Оператор ГРМ, відповідно до вимог абзацу сьомого пункту 3 глави 4 розділу IX Кодексу ГРМ, має право змінити режим нарахування об'ємів природного газу побутовому споживачу, що проживає у такому будинку і не забезпечений індивідуальним лічильником природного газу, з визначенням фактичного об'єму спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу по такому споживачу за граничними об'ємами споживання природного газу населенням, визначеними у додатку 10 до Кодексу ГРМ, але виключно за умови наявності акта про порушення, складеного відповідно до вимог глави 5 розділу XI Кодексу ГРМ.

Голова НКРЕКП

Д. Вовк